

Feri Lainšček
KURJI PASTIR
Prva knjiga

*Na tej in oni strani sanje.
Nebeška snov za gradnjo barke
in moč za skupno potovanje.*

Krik

Dan je bil žaloben kot župnikova duša po prihodu iz spovednice.

Jesen se je neizprosno zavlekla v vas in jo prevela z občutkom minevanja. Vse, kar je dozorevalo, je postajalo zdaj sad, in vse, kar ni bilo dovolj zdravo, je moralo zgniti. Deževalo je že sedmi dan in mnogi so se nehali ozirati v nebo z upanjem, da se bo kje pokazala raza vedrega. Voda, ki se je scejala z vseh strani, se je zbirala v potočkih, ki so že našli pot, spreminjala pa se je tudi v vlago, ki je vse bolj silila v notranjost. Pronicala je skozi zidove, prepajala les in se nabirala v ljudeh. Z njo je prihajal hlad, širila je vonj po deževnikih in prinašala nelagodje, ki se mu ni dalo ubežati. Dlje kot so morali ostajati pod skupno streho, bolj jim je šlo na živce, saj niso marali takega prisilnega druženja. Porabili so že vse besede, s katerimi so znali opisati vreme in nejevoljo, zato so raje molčali. Brkljali so po hlevih, skednjih in kletih ter čakali, da bo voda z neba presahnila in zemlja spet zadihala. Naselje je zdaj tudi čez dan ždelo v tišini, ki jo je bilo slišati, in še ta je pričala, da jim ni lepo. Če je kak pretepel kravo ali je gospodinja obrcala svinje, so se glasovi živalskega nemira razlegali daleč naokoli. Šele takrat so se običajno oglasili tudi psi, ki jim je v nebo vpijoča nemoč trpinčenih ježila dlako in so zato napenjali verige ter bevskali v prazno. Ali pa so si morda v pasjem jeziku pravili o zatiščani nestrpnosti, ki so si jo ljudje prikrivali, saj je med njimi že

od nekdanj veljalo, da je bilo treba v takih okoliščinah le stisniti zobe in nekako poskrbeti zase.

Na robu vasi, na zgrbljenem telesu hriba, nekako v višini njegovega pasu, ali pa mogoče prav na ritnici, je čepela hiška, ki se je zdela od vseh tu najbolj ubožna. Zgrajena je bila na poseki, kjer se zemljišča ni več dalo spremeniti v njivo, zato pa je bila polica ravno dovolj utrjena, da je bila primerna za tako preprosto gradnjo. Hiša je bila namreč zbita iz ilovice, pokrita s slamo in je imela le tri bivalne prostore, s spodnje strani pa se je nanjo naslanjal še lesen napušč z drvarnico, svinjakom in kurnikom. Jarek, v katerega se je scejala gnojnica, se je v teh dneh spremenil v potoček, sicer pa se je zdelo, da se je voda tega pūjkla ogibala. Morda zato, ker ni želela škoditi revščini ali pa ker je ženska, ki je zdaj v kuhinji sama sedela ob oknu, vsake toliko prosila boga, naj bo milosten. V svojih tihih priprošnjah sicer vode ni posebej omenjala, toda Gospod je bil, vsaj v njenih predstavah, vsemogočen in vseveden, zato mu je bilo gotovo razvidno, na kaj vse je bilo treba pomisliti in za kaj poskrbeti. Potem pa, kakor je pač napravil, tako ji je bilo prav, bila mu je hvaležna že za malenkosti, za katere se ji je zdelo, da jih brez njegove pomoči ne bi bila deležna. Če pa je kaj spregledal – in tega se je z leti seveda nabralo – mu ni nikoli očitala ali zamerila. A to ne zato, ker bi se ga bala, temveč le zato, ker ji kaj takega ni bilo lastno.

In bog je to vedel.

Vedeli pa so tudi ljudje, ki so jo poznali. Saj ko so želeli opisati koga ponižnega, so preprosto rekli: »Tak je kot Trejzka.«

Tako je bilo namreč ženski ime. Bila je stara devetintrideset let in je bila ta čas drugič noseča. Hčerka, ki ji je bilo prav tako ime Trejzka, a so ji v vasi pravili Mala Trejzka, je že dopolnila osemnajst let in je letos odšla od doma, ona pa je šele zdaj pričakovala drugega otroka. Zakaj ga ni dobila prej, si sama ni znala pojasniti. Kakor tudi ne, zakaj jo je doletelo zdaj, ko je bilo po ljudskem prepričanju že prepozno. Še posebej, ker je bil mož, ki mu je bilo ime Pištek in je bil cestar na občinski cesti, star že štiriinštirideset let in bi bilo gotovo bolj običajno, če bi postal dedek. Vendar tako jima je bilo pač naloženo in še v času nosečnosti sta se morala sprijazniti, da bodo kmalu v hiši zopet trije.

Sama je o tem, kaj vse jo čaka, premišljevala molče, Pištek pa je že tisti dan, ko je razkrila, da se ni le zredila, temveč gre verjetno za nekaj drugega, od kosa pa vse do večera preklinjal. Premolknil je le, ko mu je od silnega vznemirjenja povsem pošla sapa ali ko si je znova prižigal cigareto in je moral globlje povleči dim, sicer pa so se kletvice kar verižile in se spreminjale v eno samo peklenško molitev, ki se ni in ni izpela. Prekrel je svoje bajtarsko poreklo in rod, v katerem ni bilo nikogar, ki bi mu lahko kdaj v življenju pomagal, nato pa je po vrsti psoval še njene, ki so bili zanj prav tako ničvredni. Klel je maršala Tita, njegovo ušivo partijo in njene rdeče sekretarje, ki so ljudstvu le obljubljali, v resnici pa skrbeli predvsem

zase in za svoje, potem pa se je seveda že začel s stisnjeno pestjo ozirati v nebo in žugati Najvišjemu, ki je bil na koncu tako in tako zmeraj največji krivec za vse, kar se mu je kdaj slabega zgodilo ... A nekaj je Trejzka že ta dan vendarle opazila, nekaj, kar ji je povrnilo upanje in jo pomirilo. Otroka, ki ga je nosila v trebuhu, ni Pištek med svojo črno mašo niti enkrat samkrat omenil. Bilo je torej to vendarle nekaj, česar si ni drznil ali tudi ne želel prekleti. In to je bilo kajpada dobro znamenje ...

Zjutraj, ko je začutila krče, ki so bili verjetno popadki, so bili tako vsi poskusi oporekanja usodi že mimo. Bila je mirna in pripravljena na boj za otroka, ki se je morda v trebuhu že napil njene grenkobe in naposlušal očetovega nerganja, ni pa mogel vedeti, v kakšno zmešnjavo pomanjkanja in negotovosti se bo spustil, ko si bo naposled utrl pot med njenimi nogami. Vse, kar mu je lahko res obljubila, je bilo, da se bo tolkla zanj in ga ne bo nikoli pustila na cedilu. Želela pa mu je seveda lahko marsikaj, saj se je smelo med želje dodajati tudi iz sanj. Grelo je z občutkom lepega in prinašalo vznemirjenje, četudi se potem ni nikoli uresničilo. Vsaj za nekaj časa je obstajalo kot obet in možnost, ali kar je bilo morda še bolj zdravilno, omogočalo je upanje, saj tod res ni bilo veliko takega, na kar bi se ob pogledu v prihodnost lahko oprl. Zato mu je še najbolj želela, da bi v življenju znal sanjati. Predano, živo in zaverovano, kakor je lahko nekoč tudi sama sanjala, tiste njene fantazije so bile še zdaj lepota, ki se je je od vsega, kar je doživela, najraje spominjala.

Nagnila se je k šipi, ki je bila popraskana in ob okenskem okvirju zatemnjena z zasušeno plesnijo, tako da je bilo vse, kar je lahko videla skoznjo, motno in komaj razpoznavno. Vejevje, ki se je še včeraj mršilo v vetru in stresalo še zadnje listje, je zdaj negibno štrlelo v sivino, zdelo se je, da je tudi dež ponehal, saj je z napušča le še tu in tam kapnilo, kar je morda le pomenilo, da se bo vreme končno obrnilo. Prezgodnja jesen, ki je napovedovala dolgo zimo, je Trejzki že nekaj časa vsiljevala misel, da usoda za rojstvo ni izbrala najboljšega trenutka. Ali pa je celo namenoma napravila tako, da jima bo z otrokom težje. Res ni natanko vedela, zakaj je bila tako boječa in sumničava, a nekaj je gotovo pridodal občutek, da ni bilo nikogar, ki bi to nepričakovano nosečnost sprejel brez pomislekov. Nekateri so sicer zmajevali zmeraj, ko se je plodila revščina, a tokrat jim je šla v nos tudi njuna starost, zaradi katere so lahko pristavili, da morda niti ne bosta mogla do konca poskrbeti za siroto. Drugim sta se v resnici smilila, ker sta si to skrb nakopala ravno zdaj, ko sta hčerko končno spravila do kruha in bi lahko bolje zaživela. Našli pa so se tudi taki, ki so bili kar tako prepričani, da za otroka niti nista več primerna, saj sta živela preveč po svoje in za vzgojo gotovo nista imela niti časa. Ona je po cele dneve pomagala na kmetijah, Pištek pa je ostajal na šihlu, kolikor je bilo pač treba, saj je bil z vzdrževanjem cestišča resnično obseden. Bilo je njegova njiva in ogledalo, vse, kar se je tam dogajalo, mu je bilo lahko v ponos ali sramoto, tako da je na tihem seveda vedela, da ni na tem svetu ničesar,

kar bi lahko odtegnilo njegovo skrb. A kakorkoli že, najbolj so jo načenjale obrekovanja tistih, za katere je bila prepričana, da jima otroka v resnici niso privoščili. Vzbujsati so želeli občutek, da sta dobivala nekaj, česar nista vredna in si nista zaslužila, to pa jo je zmeraj potrlo in jo zarotilo. Želela jim je na vsak način dokazati, da so v zmoti, toda za to je bil seveda potreben čas. Oporekla so jim lahko le dolga leta čuječnosti, vztrajnosti, odrekanja pa kajpada tudi sreče. A slednjo je potrebovala že zdaj ...

Le odmahnila je torej, vsaj za nekaj trenutkov pregnala nadležne misli, se presedla in se obrnila v stran od okna. Tedaj pa je na ilovnatih tleh ob svojih nogah opazila temno listo, ki se je počasi širila proti štedilniku. Prešinilo jo je, da je nekje prišla v hišo voda in se je naposled vendarle zgodilo tisto, česar se je v teh dneh najbolj bala. Dvignila se je in s pogledom mrzlično iskala ranljivo mesto, kjer so stene popustile, nato je opazila vodo tudi na klopi, s katere je bila vstala. Potipala se je, si obrala krilo in zaprepadena ugotovila, da je tudi po nogah mokra. Nobenega dvoma torej ni bilo, da ji je odtekala plodovnica. Obstala je sredi kuhinje, držeč se z obema rokama med nogami in mrzlično premišljala, kaj lahko to pomeni in kaj mora zdaj napraviti. Ko je Pištek zjutraj odhajal na cesto, še ni čutila popadkov in ga je mirno pospremila do praga, zdaj pa je bilo na mah vse drugače. Krči so bili pogostejši, voda ji je še zmeraj polzela med stegni in luža na tleh se je večala. Slišala je že praviti, da je kateri prezgodaj odtekla voda in so jo morali zaradi tega peljati rodit v porodnišnico v Váraš, a njej zdaj

na ta način gotovo ni mogel nihče pomagati. Nato se ji je zazdelo, da je to v resnici lahko pomenilo še kaj hujšega. Ali ni predlanskim Rétašna ravno zaradi tega rodila mrtvega otroka, jo je prešinilo. Ja! je bila prepričana. Zato se je zgodilo, se je zgrozila in oddrsala proti vratom. Povsem panična je zalomila kljuko in se povzpela čez prag, nato pa je že vsa zgrbljena stopila na trnác in zakričala.

Njen krik se je zloslutno zarezal v vaško tišino in se razlegel med griči.

Slišati je bilo, da gre nekomu za življenje, zalajali so psi, vznemirile so se gosi in kure, Trejzka pa je še vreščala, dokler ni med sosedovimi jablanami končno le ugledala postavo, ki je prihajala naproti. Ugotovitev, da so jo slišali, in upanje, da ji bodo lahko pomagali, sta jo vsaj toliko pomirili, da se je lahko spet obvladala. Pritisnila je na kljuko, odrinila vrata v izbo, izvlekla iz edine omare rjuho in nekaj brisač, nato pa je bila že tako slabotna, da je komaj še prišla do postelje. Legla je in si z obema rokama zatiščala cunje pod trebuh, drugega ni znala zdaj ukreniti, ni se spomnila ničesar, kar bi verjetno morala še napraviti, vse v njej se je na lepem zataknilo, le krči so potovali po telesu in ji vsake toliko jemali sapo. Ječala je in nekako vse bolj otopela ugotavljala, da si sama ne more več pomagati. Vse, kar se je sprožalo v njej, se je napravljalo po svoje, in vse, kar se je dogajalo okoli nje, je bilo prepuščeno drugim. Soseđa Ágneška, ki je prišla prva v spalnico, se je sklanjala nad njo, jo brisala po čelu z mokro krpo, jo ščipala pod brado in ji prigovarjala, naj ne zapira več oči, ker se

zdaj nikakor ne sme izgubiti. Njen koščeni, ozkolični in našobljeni obraz jo je spominjal na lisico, ki jo je ovohavala in drezala, pripravljena pa jo je bila tudi šavsni, zato jo je skušala ubogati. Kmalu je pristopila tudi druga soseda, Lina, ki je bila gluhonema in se ni nikoli naučila govoriti tako, da bi se dalo kaj razumeti. Kadar je bila besna ali vznemirjena, je bilo njeno oglašanje tako glasno in kričavo, da ga je bilo včasih slišati tudi na drugi konec vasi, in tudi zdaj je bila kajpada vsa iz sebe. »Uj, uj, ujlala,« je nenehoma ponavljala. »Uj, uj, ujlala, ujkajka, kajka,« je vmes dodajala, in to je že pomenilo, da jo zelo skrbi. No, kmalu zatem je prišla še Srednja Marička, ki pa jo je pomirjala, naj se ne boji, ker bo gotovo vse v redu, saj da je dete že pripravljeno, vsak čas pa bo prišla tudi babica ...

Medtem so iz okoliških hiš prihiteli na dvorišče še mnogi, saj se je glas o Trejzkinih popadkih hitro raznesel. Vsak je prvo pomislil na pomoč, privabila pa jih je seveda tudi radovednost. Prišla sta Fújsova Trejza in Pišta, Linin mož Károl, fantje, ki so bili ravno pri Frígaških v žganjarni, in še so se nabirali ... Tak je bil pač običaj ob rojstvih, nesrečah in smrtih, saj je bilo nedopustno, da bi koga v stiski pustili samega, in če je kak pogledal vstran, se mu je to zamerilo. Zapirali so dežnike, jih otresali in se umikali pod napušč, kjer se je na ozkem zavetju komaj še našlo kaj prostora, hladen dež pa je še zmeraj nadležno pršil in s slamnate strehe so tu in tam spolzele debele kaplje.

»Je že kdo šel po babico?« je vprašala Marička, ki je z mokro cunjo v rokah vsa vročična pokukala iz spalnice.

Prestopili so se in se povprašali s pogledi.

»Kaj ni šel Pištek?« je naposled vprašal Károl.

»Pištek je na cesti!« je zdaj skorajda vrisknila Ágneš. »Tako naj gre eden po Nájncu!« je zaukazala. »Pove naj ji, da nima več veliko časa, saj je voda že odtekla,« je pojasnila in zacepetala, kot bi želela tako pokazati, kako zelo se mudi. Nato pa je treskoma zaprla vrata in šla nazaj k porodnici.

Možje so se zdaj spet premerili in iskali s pogledi nekoga, ki se bo sam odločil za pot na drugi breg, kjer je bila doma Nájncu. A čeravno je bilo očitno, da se v hiši dogaja nekaj nepredvidenega in se je torej treba podvizati, se še kar nekaj časa ni nihče zganil. Videti je bilo, kot bi jih bila Ágneškina ihta prestrašila in so potrebovali čas, da se zberejo, ali pa se jim morda tudi ni dalo v dol in strm, na dež in v blato ...

»No, Džánček,« se je potem spet oglasil Károl.

»Jaz!?!« je povsem presenečen dejal fant, ki je bil vsekakor tu najmlajši. »Zakaj ravno jaz?« je namrščen zategnil. »Kako pa naj pridem po takem do tja?«

»Čakaj, no,« je dvignil glas Pišta. »Zakaj pa ti ne bi mogel do tja?«

»Če sem pa plantav,« se je nakremžil fant in dvignil nogo, ki je bila vidno krajša.

»Plantav si ti le, ko ti paše,« je dvignil glas tudi Károl in ga potisnil izpod napušča. »Zdaj pa nimaš biti kaj plantav, ker zdaj pa je sila,« mu je požugal za hrbtom.

»Pa ne pozabi povedati, da je voda odtekla,« mu je prav tako žugajoč naročil Pišta. »Da se ne bo baba obirala ...«

»Kakšna voda?« se je vprašujoče ozrl fant in še za nekaj trenutkov zastal.

»Daj, daj, pojdi že enkrat, pusti zdaj vodo,« ga je z obema rokama odgnal Károl. »Ti bo že stara povedala, kakšna prekleta voda, kdo pa se bolje spozna na to vodo, kakor ona,« je potem že mrmral v brado. »Kot da je zdaj ravno ta vražja voda najbolj pomembna ...«

Džánček se je naposled vdal in šepajoč odskakljal po travniku.

Poganjal se je po strmini, čeprav ni mogel razumeti, kako so lahko na tako nujno pot nagnali ravno njega, ki je imel za ped krajšo nogo in se je še med hojo pozibaval. Če se je res tako mudilo, to gotovo ni bila dobra izbira. Naj si je še tako prizadeval, se mu je zdelo, da se v resnici premika kakor muha v močniku. Ko se je skušal bolj opirati na daljšo nogo in skakljati, mu je na mokri travi spodrsavalo, če pa je poskusil s hitro hojo, se je sčasoma začel spotikati. Čeravno ga noge še niso bolele, se je že do globeli pri potoku tako upehal, da je moral kar nekaj časa počivati. Hlastal je za zrakom, si otiral mokroto z obraza in ožemal rokave, ki so bili že povsem premočeni. Bal se je, da bo nekje na poti v hrib, ki se je zdaj bočil pred njim, povsem omagal in to bo potem verjetno že lahko usodno. Premleval je, ali lahko prileze dete iz trebuha tudi brez babičine pomoči, a nekako ni mogel zgruntati odgovora, ki bi ga lahko vsaj malo

pomiril, saj ni še slišal, da bi se kdo rodil kar tako. Osmrkal se je in z nabranimi močmi zagazil v lepljivo blato, ki se je kmalu oprijelo čevljev in jih le še obtežilo. A moral je tu čez in moral je čim hitreje naprej, saj ni smel za nobeno ceno dopustiti, da bi bilo pri tem porodu kaj narobe. Če se je že sam rodil kot kríplín, ki mu potem niti zdravniki v Várašu niso mogli pomagati, je moral zdaj napraviti vse, da ne bi tukaj na svet prilezla še ena taka nesreča. Saj bo potem dete, za katerega je zdaj trepetal in tekel v breg, če bo seveda vse po sreči, njegov bratranec ali sestrična ...

Bil je namreč nezakonski sin Trejzkiine mlajše sestre Maričke, ki se je medtem nekje pri Šentvidu končno poročila, njega pa pustila v reji pri babici. Nekaj časa so mu sicer še obljubljali, da ga bo mama, ko bo malo zrasel, vzela k sebi, nato pa so na to vsi pozabili. Zaradi tega Džánček ni bil še nikoli v Šentvidu in si ga tudi ni znal predstavljati. Prav gotovo pa je moral biti nekaj velikega in imenitnega, saj ko je kdo rekel, ona je pa v Šentvidu, je to zvenelo skoraj tako, kot bi bil rekel, da je v nebesih. No, vedel je seveda, da je Šentvid mesto, vendar gotovo ne táko običajno mesto, kot je Váraš, saj je bilo do tja vsaj pet ur vožnje z vlakom, razen tega pa vanj ni mogel stopiti vsak. Če pa so mu le dopustili priti, je lahko tam nosil le še svoje krstno ime. In on bi bil torej v Šentvidu lahko samo še Janez. To pa je bilo že nekaj, o čemer ni bil čisto prepričan, da bi se lahko navadil. Zdaj je namreč že prav dobro vedel, kako je biti Džánček, kako pa bi bilo biti Janez, si sploh ni znal zamisliti.

»Kaj se ženeš, mali?« je nekdo bevsknil vanj izza oslice in ga prestrašil. »Se je kdo spravil nate?« ga je zanimalo.

Zastal je in se nekako strahoma ozrl. Bil je Vájdin Džúši, ki je pod premočeno plahto zaman skušal priti do bolj suhe slame in se je zdaj otepal vsega, kar se ga je oprijelo. »Po Nájncu so me poslali,« mu je odvrnil, ko je malo le prišel do sape. »Trejzka ima popadke ...«

»Ja?« je zategnil oni. »Pa tebe so poslali?« je še otrešal. »Kaj ni bilo tam nikogar drugega?« je ugotavljal.

»Bili so,« je skomignil Džánček.

»No?« se je še bolj čudil oni, a ni izrekel, kar je imel najbrž v mislih. »Pa boš sploh priplantal gor?« ga je zdaj bolj skrbelo.

»Bom, bom,« je prikimal. »Bom, ker moram,« je skomignil in se napotil dalje.

»Mogoče bo dobro, da stopim s tabo,« je sklenil Džúši in se z dolgimi koraki odpravil za njim po sadovnjaku in čez travnik.

Tako sta potem kar nekaj časa molče tekla v hrib, ki je postajal vse bolj strm. Tekma s časom se je za fanta tako spremenila še v tekmo z vsiljivcem, ki je kajpada želel le pomagati. Čeravno ga je bilo prej strah, da bo omagal, si zvil gleženj ali izpahnil koleno, in tako ne bo mogel opraviti svojega poslanstva, mu je šel možak vse bolj na živce, saj je zdaj na vsak način želel postati tisti, ki je prišel po babico, ko je Cestarjeva Trejzka rodila. Ko ga je začel stari nato prehitevati, ga je imelo, da bi ga spotaknil, saj se mu resnično ni zdelo pravično, da bi na koncu pri-

šel prvi, vsa njegova poprejšnja dolga pot in muka, ki bi se jo dalo primerjati s hojo na Kalvarijo, pa bi bila pozabljena. Nagibal se je naprej in nepopustljivo gazil, vmes si je pomagal tudi z rokami in čakal priložnost, da ga bo dosegel in mu spodnesel nogo, a ko mu je naposled prišel že povsem za vrat, tega le ni upal napraviti. Tudi če bi bilo videti kot nerodnost ali nesreča, si ne bi mogel odpustiti, pa še pri spovedi bi župniku verjetno težko pojasnil, kaj ga je zavedlo in zakaj se ni mogel upreti hudiču ... Ja, težko bi mu pojasnil, si je nato še kar pritrjeval. Ali pa mi sploh ne bi šlo z jezika, je ponavljal v mislih, kot bi se mu kje zataknilo. Ostal bi to greh brez odpuščanja, je bil vse bolj prepričan. Tak beden greh, ne velik in ne majhen, pa vseeno večn, ga je bilo že groza. Še bog si ne bi znal povsem razjasniti, kako je v resnici s tem čudnim grehom, a bi vseeno še čez tisoč let ponavljal: Večen, večn, večn, večn, večn ...

V tej blodnji in vročici je tako spet začel zaostajati in bil kmalu že lučaj za Džúšijem, ki je še zmeraj tekkel z dolgimi zdravimi koraki. Ugotavljal je, da res izgublja bitko in od besa mu je šlo vse bolj na jok, tedaj pa se je pred njim v hipu razprlo nekaj, kar mu je povrnilo upanje in ga povsem znorelo. Med zapuščenim vinogradom in gostirjem, ki je obraslo njive, se je proti slemenu, kjer je ždela Nájncina hiša, izrisovala bližnjica, ki se mu je zdela dovolj prehodna, in ne da bi sploh pomišljal, se je pognal po svoji poti. Tekel je po vrateh, se rinil med šibjem in po vseh štirih lezel čez grbine, tako da je bil že kmalu povsem blaten, opraskan in razcapan, a ga to ni moglo več ustaviti.

Lahko bi zdaj ril pod zemljo, preplaval mlako, preskočil brezno, sposoben je bil morda celo leteti in se kot sokolič spustiti od zgoraj na dvorišče, le božji junak, nadangel Gabrijel, morda ni mogel biti. Čeprav si je tudi to prej želel, da bi se lahko kar tako prestavil, potrkal še med letom na okno, pokleknil na koleno pred vrata, vzel babico v naročje, le nekajkrat zamahnil s krili, jo jadrajoč odnesel tja nazaj na drugi breg, kjer so bili verjetno že na trnih. Zgodil bi se čudež, vsi bi obnemeli, dete bi se rodilo zdravo, zmagoslavni rojstni dan pa bi vse življenje praznovali na tisti dan, ko se je Džánček spremenil v nadangela in prinesel Nájncu ... Ampak to so bile seveda sanje, ki se niso mogle uresničiti, on pa je še moral teči, lesti, grebsti, se kobaliti in plaziti, če je želel vsem dokazati, da je lahko prvi vsaj tu, na tem sluzastem bregu, ki se je kot lesna goba napil vlage in nabrekli. Res se mu je namreč zdelo, da se je hrib povečal in še rasel, saj se je zmeraj, ko je preplezal kako pasiko in pomislil, da je bila zadnja, pred njim spet pokazala razdalja, ki jo je bilo treba premagati. No, k sreči se je tudi Džúši medtem upehal, ali pa izbral precej daljšo pot, saj je bil še spodaj, kjer so se iztekali kolovozi in se pod hišami raztezali sadovnjaki in travniki.

»Nájncu!« je že pred plotom zaklical Džánček. Bil je to vzklik olajšanja in zmagoslavja. Potem pa, ko se kar nekaj časa ni nikjer nič zganilo, ga je že zaskrbelo in je spet klical: »Nájncu! Nájncu, ali ste doma? Nájncu ...«

»Kaj se pa dereš?« je nekje v notranjosti zarobantila Nájncu. Toda ko je čez čas odprla vrta in ga za-

gledala, se je njen glas na mah spremenil. »Ja kaj pa je?« je osupla zašušljala. »Kaj se ti je zgodilo?« jo je zanimalo. »Kdo ti je to napravil?«

»Ne, ne, nič mi ni,« je odkimaval. »Nekaj drugega je,« ji je skušal čim prej pojasniti, da ne prihaja zaradi teh odrgnin in prask. »Štajerna Trejzka bo rodila, pa so me poslali po vas,« je hlatal s tresočim glasom. »Le še vas čakajo ...«

»Trejzka,« je prikimala. »Vem, da bo rodila,« je zmignila. »Še vsaka, ki je bila noseča, je rodila,« je odmahnila. »Zdaj morava midva prvo tebe malo oprati pa namazati s šnopsom,« se je odločila. »Drugače se ti bo zagnojilo ...«

»Ne, ne, prosim, ne,« je vztrepetal in se odmaknil. »Tako morate priti, so rekli,« je povzdignil glas. »Popadke ima pa voda ji je odtekla ...«

»Voda?« je ponovila in zastala. »Koliko pa jo je odteklo?« jo je zanimalo.

»Ne vem,« je iztisnil. »Tega mi niso rekli ...«

»Če je to ...« se je namrščila. »Če je pa tako ...« je našobila ustnico. »Potem pa res nimam kaj čakati,« je končno izrekla svojo odločitev in odhitela v hišo; verjetno po stvari, ki jih je potrebovala pri porodu.

Džánček je obstal sredi blatnega dvorišča in ni niti pomislil, da bi lahko končno stopil pod streho. Bil je povsem premočen, do pasu se ga je oprijemalo blato in na rokah je imel krvaveče praske, a ni ga zeblo, niti bolelo, saj je bil še zmeraj vročičen. Opravil je naloge, za katero je bil prepričan, da je ne bo zmožel, slavil je svojo veliko zmago in ni ga motilo, da sta bila temu priča le Nájncia in Džúši. Pa še onadva se zdaj

nista več zmenila zanj. Stara je bila že zaklenila in je z velikim črnim dežnikom na rami hitela po pešpoti, Vájdin pa si je spodaj pod jablanami le malce oddahnil, nato se je počasi odpravil domov. Šele čez čas se je potem zavedel, da ni več nikjer nikogar in je ostal na dvorišču povsem sam. Tudi kokoši, ki so se pred dežjem zavlekle v skedenj in posedale po lestvah, se niso zmenile zanj in noben pes ga ni prišel povohat. Vendar, moralo je biti nekje še neko oko, ki je vse to gledalo, mu štelo v dobro in si zapomnilo. Vsaj to je še zmeraj verjel, ker je nekako čutil, da sicer ne bi bilo prav. Ali vsaj ne bi bilo pošteno. Še posebej, če bo babica dobro opravila svoje in se bo tudi po njegovi zaslugi vse srečno končalo.